

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 30 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Μέλος και Εισηγήτρια και Αγγελική Πουλοπούλου Μέλος.

Για να εξετάσει την από 22.09.2023 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1437/25.09.2023 Προδικαστική Προσφυγή της μονοπρόσωπης ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «..... ΑΕ» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη ....., επί της οδού ....., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του . .... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της .... (εφεξής η «πρώτη παρεμβαίνουσα»), με διεύθυνση στη ....., επί της οδού ....., που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Κατά της εταιρίας με την επωνυμία «.....» (εφεξής η «δεύτερη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στη ....., επί της οδού ....., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητεί να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες με αριθμούς πρωτοκόλλου ..... πράξεις παροχής διευκρινίσεων και συνολικά οι όροι της Διακήρυξης υπ' αρ. .... της Αναθέτουσας Αρχής, καθ' ο μέρος συμπληρώθηκαν με τις παραπάνω πράξεις, και να διαταχθεί η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με νέα Μελέτη, που να περιλαμβάνει πλήρη, ορθή και προσήκουσα περιγραφή όλων των προς προμήθεια ειδών, καθώς και η συμπροσβαλλόμενη με αριθμό ..... απόφαση Ο.Ε. της Αναθέτουσας Αρχής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το οφειλόμενο παράβολο, ποσού 1.900,58 € (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή με την προσβαλλομένη υπ' αρ. πρωτ. .... Διακήρυξη προκήρυξε διαγωνισμό με ανοικτή διεθνή διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ για την «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΕΣΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ» εκτιμώμενης αξίας 471.344,42€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Η σύμβαση υποδιαιρείται, κατ' αρ. 1.3 της Διακήρυξης, σε τέσσερα (4) τμήματα: Τμήμα 1: ΓΑΝΤΙΑ, ΚΡΑΝΗ, ΓΥΑΛΙΑ, ΜΑΣΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΦΘΑΛΜΩΝ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΝΟΗΣ, Τμήμα 2: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ, Τμήμα 3: ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, Τμήμα 4: ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ και προσφορές υποβάλλονται είτε για ένα τμήμα, είτε για το σύνολο των υπό προμήθεια ειδών. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 16.08.2023 με ΑΔΑΜ ....., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, τα δε ανωτέρω τμήματα έλαβαν συστημικούς α/α .....

3. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του, της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, της νομικής φύσης και της δραστηριότητας που η Αναθέτουσα Αρχή ασκεί, υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του νόμου αυτού, η δε ΕΑΔΗΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Επειδή, σύμφωνα με τη διάταξη του αρ. 362, παρ. 1 εδ. α' του Ν. 4412/2016, που επαναλαμβάνεται στο αρ. 8, παρ. 3 του πδ 39/2017η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Εν προκειμένω, όπως εκτέθηκε ανωτέρω, στη σκ. 2 της παρούσας, τα τμήματα της σύμβασης έλαβαν ξεχωριστούς συστημικούς α/α ΕΣΗΔΗΣ, ήτοι το Τμήμα 1 ....., το Τμήμα 2 ....., το Τμήμα 3 .... και το Τμήμα 4

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

..... Ωστόσο, η προσφεύγουσα, δοθέντος ότι δεν ανήρτησε, κατά το νόμο, την προδικαστική προσφυγή της στον ηλεκτρονικό τόπο του τμήματος 4 / Δ του διαγωνισμού, ήτοι ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (με α/α ΕΣΗΔΗΣ .....), αυτή απορρίπτεται ως απαράδεκτη, κατά το σκέλος που στρέφεται κατά του τμήματος αυτού. Περαιτέρω, μετ' εννόμου συμφέροντος η προσφεύγουσα στρέφεται κατά των προσβαλλομένων εγγράφων διευκρινίσεων ως προς τα Τμήματα 1: ΓΑΝΤΙΑ, ΚΡΑΝΗ, ΓΥΑΛΙΑ, ΜΑΣΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΦΘΑΛΜΩΝ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΝΟΗΣ, 2: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ και 3: ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, δοθέντος ότι υπέβαλε προσφορά για αυτά, εντούτοις, συμπεριέλαβε τις από 18.09.2023 υπεύθυνες δηλώσεις του νομίμου εκπροσώπου της, με τις οποίες διατύπωσε επιφύλαξη ως προς τη νομιμότητα των προσβαλλομένων πράξεων παροχής διευκρινίσεων, καθώς και της υπ' αρ. .... προσβαλλόμενης απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου προβαλλόμενου από την δεύτερη παρεμβαίνουσα σχετικού ισχυρισμού. Περαιτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε στις 22.09.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο των ανωτέρω τμημάτων του διαγωνισμού με συστημικούς α/α ..... και ....., οι δε προσβαλλόμενες ..... και ..... πράξεις παροχής διευκρινίσεων, καθώς και η προσβαλλόμενη υπ' αρ. .... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής κοινοποιήθηκαν στις 12.09.2023, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς όλους τους συμμετέχοντες, αυθημερόν, δε, αναρτήθηκαν και στο πεδίο «Σημειώσεις και συνημμένα» του ηλεκτρονικού τόπου των παραπάνω τμημάτων.

5. Επειδή, στις 25.09.2023 η Αναθέτουσα Αρχή προέβη σε κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ του ηλεκτρονικού τόπου των παραπάνω τμημάτων.

6. Επειδή, με την υπ' αρ. 1744/2023 Πράξη του Προέδρου του 3^{ου} Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης.

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

7. Επειδή, στις 28.09.2023 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε τις υπ' αρ. πρωτ. 51539/28.09.2023 απόψεις της μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ των ηλεκτρονικών τόπων του συνόλου των τμημάτων.

8. Επειδή, στις 29.09.2023 η πρώτη παρεμβαίνουσα κοινοποίησε την παρέμβασή της μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ του τμήματος 3 (ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ) με συστημικό α/α ..... εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, ως έχουσα υποβάλει την υπ' αρ. 371211 προσφορά για το τμήμα αυτό.

9. Επειδή, στις 03.10.2023 η δεύτερη παρεμβαίνουσα κοινοποίησε την παρέμβασή της μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ των τμημάτων 2: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ, 3: ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, 4: ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ με συστημικούς α/α ..... και ..... εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, ως έχουσα υποβάλει προσφορά για τα ανωτέρω τμήματα με αρ. 370727, 371181 και 371183 , αντίστοιχα.

10. Επειδή, στις 02.10.2023 εκδόθηκε η υπ' αρ. Α908/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία έκανε δεκτό το αίτημα παροχής προσωρινής προστασίας της προσφεύγουσας και ανεστάλη η πρόοδος της διαγωνιστικής διαδικασίας ως προς τα Τμήματα 1: ΓΑΝΤΙΑ, ΚΡΑΝΗ, ΓΥΑΛΙΑ, ΜΑΣΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΦΘΑΛΜΩΝ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΝΟΗΣ, 2: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ και 3: ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, με τις προσβαλλόμενες υπ' αρ. πρωτ. ....πράξεις της Αναθέτουσας Αρχής δόθηκαν διευκρινίσεις επί ερωτημάτων των διαγωνιζομένων στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία και με την υπ' αρ. .... προσβαλλόμενη αποφασίστηκε η έγκριση της χορήγηση παράτασης της προθεσμίας κατάθεσης δειγμάτων και συγκεκριμένα έως τις 30/09/2023, αντί έως τις 21/09/2023, η οποία αναφερόταν ότι θα ισχύσει για την πρώτη παρεμβαίνουσα, λόγω των έκτακτων καιρικών φαινομένων στην περιοχή της

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

Θεσσαλίας, καθώς και για οποιαδήποτε εταιρία εδρεύει στις πληγείσες περιοχές και υποβάλλει προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό.

12. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

(Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

13. Επειδή, στο Ν. 4412/2016 προβλέπεται, ειδικότερα στο άρ. 18 αυτού «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού...», στο δε άρ. 53 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης - Εξουσιοδοτική διάταξη» ότι «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, σε περίπτωση που η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως: .... ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ...». Σύμφωνα με το άρ. 2.4.3.2 «Τεχνική προσφορά» της Διακήρυξης «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο «Απαιτήσεις – Τεχνικές Προδιαγραφές» του Παραρτήματος Α

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

(τεχνική περιγραφή) της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται...».

14. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως μη νομίμως τροποποιήθηκαν όροι της Διακήρυξης με Πράξεις Παροχής Διευκρινίσεων. Ειδικότερα, αναφέρει πως η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε στους οικονομικούς φορείς την 12.9.2023, ήτοι μόλις έξι (6) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (18.9.2023) και μόλις εννέα (9) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης δειγμάτων (21.9.2023), τις προσβαλλόμενες πράξεις παροχής διευκρινίσεων, κατόπιν αντίστοιχων ερωτημάτων της ίδιας και της πρώτης παρεμβαίνουσας, καθώς και των οικονομικών φορέων .. .., υποστηρίζει δε ότι εκ των πολλαπλών και διαφορετικών ερωτημάτων καταδεικνύεται η πλημμελής σύνταξη της Διακήρυξης και ιδίως της Μελέτης, η οποία, όπως αναφέρει ότι προέκυψε και από τις απαντήσεις της Αναθέτουσας Αρχής, ενείχε πλήθος ελλείψεων, σφαλμάτων και ασαφειών, που άφηναν μεγάλα περιθώρια ερμηνειών ως προς τον ορθό τρόπο υποβολής των προσφορών. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι με τις πράξεις της Αναθέτουσας Αρχής δεν χορηγήθηκαν απλώς διευκρινίσεις ή συμπληρωματικά στοιχεία επί των τεχνικών προδιαγραφών των ειδών της προμήθειας ή εν γένει ως προς τα ζητούμενα των προς υποβολή προσφορών των φορέων, αλλά, για ένα σημαντικό αριθμό ειδών, εισήχθησαν αιφνιδιαστικά νέες απαιτήσεις τεχνικών προδιαγραφών και ειδικών χαρακτηριστικών, που για άγνωστους λόγους δεν είχαν συμπεριληφθεί στη Μελέτη του Διαγωνισμού, ενώ για ορισμένα άλλα είδη υπήρξε πλήρης διαφοροποίηση των αρχικώς ζητηθέντων. Ειδικότερα, ως προς το είδος της ομάδας Α Φιλτρόμασκα P1, το οποίο μάλιστα αντιστοιχεί στο ¼ του συνολικού προϋπολογισμού της εν λόγω Ομάδας, ισχυρίζεται πως δεν προσδιορίζονται καθόλου στη Μελέτη οι ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές, άλλως στην τεχνική περιγραφή των ειδών δεν υφίσταται κάποια αναφορά στο εν λόγω είδος και πως, δυνάμει της με αριθμό πρωτοκόλλου .... πράξης παροχής διευκρινίσεων - απάντησης στα αντίστοιχα ερωτήματα της ίδιας η Αναθέτουσα Αρχή δήλωσε ότι «για το είδος Φιλτρόμασκα P1, οι τεχνικές προδιαγραφές του αναφέρονται στη σελίδα 13-

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

14 της μελέτης», εννοώντας, προφανώς, ότι ταυτίζονται με τις τεχνικές προδιαγραφές των ειδών Φιλτρόμασκα FF P1 με βαλβίδα και Φιλτρόμασκα FF P1 με βαλβίδα και ενεργό άνθρακα, ωστόσο, με τον τρόπο αυτό, υποστηρίζει πως η Αναθέτουσα Αρχή ουσιαστικά εισήγαγε το πρώτον υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές, μόλις έξι ημέρες προ της υποβολής των προσφορών, τροποποιώντας ουσιαστικά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού. Ακολούθως, ως προς το είδος της ομάδας Β Παντελόνι εργασίας αδιάβροχο, αναφέρει πως επίσης δεν προσδιορίζονται καθόλου στη Μελέτη οι ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές, άλλως δεν υφίσταται στην τεχνική περιγραφή κάποια αναφορά στο εν λόγω είδος και πως, δυνάμει της με αριθμό πρωτοκόλλου ... πράξης παροχής διευκρινίσεων - απάντησης στην ίδια, αλλά και της με αριθμό πρωτοκόλλου ..... αντίστοιχης πράξης – απάντησης σε έτερο οικονομικό φορέα, η Αναθέτουσα Αρχή εισήγαγε, επίσης το πρώτον με τις παραπάνω πράξεις της, υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές, τροποποιώντας ουσιαστικά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συγκεκριμένα, ζητήθηκαν για πρώτη φορά στις 12.9.2023 τα εξής: «παντελόνι από αδιάβροχο συνθετικό υλικό πολυεστέρας ή PU ή σε συνδυασμό τους, χρώματος κατά προτίμηση πορτοκαλί ίδιο με τη νισσεράδα, θα φέρει δύο παράλληλες ανακλαστικές λωρίδες παράλληλα περιμετρικά στα μπατζάκια. EN 20471 κλάση 1. Οι νισσεράδες θα ακολουθούν τις προβλέψεις του EN 343 σε ότι αφορά τις μηχανικές αντοχές, την αντοχή στο πλύσιμο και τη σήμανση EN ISO 20471. Τα επίπεδα αντοχών θα είναι Αδιαβροχοποίηση 3 Διαπνοή 3 Πρότυπα EN 343, EN 20471», αναφέρει, δε, ότι κανένα από τα ανωτέρω τεχνικά χαρακτηριστικά δεν αναφέρεται στη Μελέτη, συνεπώς, στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για παροχή διευκρινίσεων, αλλά για εισαγωγή για πρώτη φορά με τις προσβαλλόμενες πράξεις των ζητούμενων χαρακτηριστικών του είδους. Ακολούθως, ως προς το είδος της ομάδας Β Φόρμες εργασίας για καθαρίστριες, υποστηρίζει πως επίσης δεν υφίσταται στην τεχνική περιγραφή αναφορά στο εν λόγω είδος και πως, δυνάμει της με αριθμό πρωτοκόλλου ... πράξης παροχής διευκρινίσεων - απάντησης στην ίδια, η Αναθέτουσα Αρχή δήλωσε ότι «οι φόρμες εργασίας για καθαρίστριες είναι σετ 2 τεμαχίων, το οποίο αποτελείται από κοντομάνικη ρόμπα για

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

καθαρίστρια και παντελόνι εργασίας καθαριστών. Το σετ ακολουθεί τις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στις σελίδες 19-20 της μελέτης», δηλαδή παρέπεμψε στα τεχνικά χαρακτηριστικά δύο άλλων ειδών, κάτι που δεν ήταν ούτε προφανές, ούτε αυτονόητο, ισχυριζόμενη ότι, με τον τρόπο αυτό, και για το εν λόγω είδος ουσιαστικά εισήχθησαν το πρώτον με την παραπάνω πράξη οι υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές, μόλις έξι ημέρες προ της υποβολής των προσφορών και κατά ουσιώδη τροποποίηση του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού. Περαιτέρω, ως προς το είδος της ομάδας Α Κράνη γενικής χρήσεως αναφέρει πως, ενώ από τη Μελέτη ζητούνταν να φέρουν οπές αερισμού, με τις προσβαλλόμενες πράξεις γνωστοποιήθηκε στους οικονομικούς φορείς ότι «εκ παραδρομής δεν αναγράφηκε η λέξη μην. Η σωστή διατύπωση είναι να μην έχει οπές αερισμού», συνεπώς, και ως προς το αναφερόμενο είδος, υποστηρίζει ότι υπήρξε ουσιώδης τροποποίηση των όρων, καθώς, τελικά, όπως προκύπτει από τις διευκρινίσεις, ζητήθηκε η ακριβώς αντίθετη ιδιότητα από την προβλεπόμενη στη Μελέτη, δηλαδή, αντί για είδος με οπές, είδος που να μην φέρει οπές αερισμού και πως, και σε αυτήν την περίπτωση η τροποποίηση γνωστοποιήθηκε μόλις στις 12.9.2023, χωρίς να προβλεφθεί οποιαδήποτε μετάθεση των καταληκτικών ημερομηνιών (υποβολής προσφορών και κατάθεσης δειγμάτων). Εν συνεχεία, ισχυρίζεται ότι, ως προς τα ζητούμενα γάντια, ενώ δεν ζητείται γκάμα μεγεθών για όλα τα γάντια (π.χ. για τα δερματοπάνινα), στη σελίδα 29 της Μελέτης προβλέπεται ότι «ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει δείγματα σε διάφορα μεγέθη σε όλα τα είδη του διαγωνισμού», υπάρχει ουσιαστική αντίφαση, καθώς, παρόλο που στα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά ορισμένων γαντιών δεν ζητούνται μεγέθη, στους ειδικούς όρους ζητείται όλα τα είδη που θα κατατεθούν προς δειγματισμό να φέρουν διαφορετικά μεγέθη, αναφέρει δε, ότι η προσφορά ενός είδους σε ένα μέγεθος (one size) το καθιστά αυτόματα πιο ανταγωνιστικό, ενώ, αντίθετα, εάν απαιτείται να διατίθεται σε διαφορετικά μεγέθη, το είδος είναι ακριβότερο, υποστηρίζει, επιπλέον, πως, διά της προσβαλλόμενης πράξης διευκρινίσεων, η Αναθέτουσα Αρχή ουδόλως άρθηκε η παραπάνω αντίφαση, καθώς δηλώθηκε ότι αυτό που αναφέρει η

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

Τεχνική Έκθεση στη σελίδα 29 «είναι κάτι άλλο», χωρίς να εξηγηθεί με ποιον τρόπο ο ανάδοχος θα προσκομίσει δείγματα σε διάφορα μεγέθη, εάν το προσφερόμενο είδος του – που θα έχει γίνει στο μεταξύ δεκτό – είναι one size, διατίθεται δηλαδή μόνο σε ένα μέγεθος. Ακόμη, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως ουσιαστικές τροποποιήσεις υπήρχαν και σε άλλα είδη του διαγωνισμού, όπως στα γάντια από νιτρίλιο, στις νισσεράδες (αδιάβροχο), στις επιγονατίδες, στα γάντια συγκολλητών, στα μπλουζάκια κ.α. Εκ των ανωτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πως οι παραπάνω πράξεις παροχής διευκρινίσεων υποχρέωσαν τους οικονομικούς φορείς να προβούν σε σημαντικές αλλαγές και προσθήκες των προσφορών τους εντός ιδιαίτερου μικρού χρονικού διαστήματος, καθώς τουλάχιστον τέσσερα (4) είδη προδιαγράφηκαν για πρώτη φορά κατά την ως άνω ημερομηνία ενώ τουλάχιστον ένα ακόμη τροποποιήθηκε ουσιωδώς (με την ζήτηση της ακριβώς αντίθετης ιδιότητας) σε σχέση με το αρχικώς ζητηθέν και, επιπλέον, υποχρεώθηκαν οι φορείς να προμηθευτούν και να καταθέσουν στον Δήμο δείγματα των ειδών αυτών – που είχαν μόλις προδιαγραφεί – εντός εξίσου μικρού χρονικού διαστήματος και μάλιστα εν μέσω των καταστροφικών συνεπειών της κακοκαιρίας «Daniel», αναφέρει, δε, ότι, κάποια από τα νέα είδη, που για πρώτη φορά περιγράφηκαν με τις «διευκρινίσεις», ενδεχομένως να εισάγονται από το εξωτερικό, γεγονός που σημαίνει ότι η έγκαιρη αποστολή των δειγμάτων ίσως να ήταν αδύνατη ακόμη και ανεξάρτητα από τις ειδικές συνθήκες που δημιούργησαν οι πλημμύρες στη Θεσσαλία. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως, διά του με αριθμό πρωτοκόλλου ..... εγγράφου ερωτημάτων της, έθεσε μία σειρά επισημάνσεων, που βασίζονταν στο ισχύον ενωσιακό νομικό πλαίσιο, ως προς την προμήθεια των Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΕ 2016/425 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 9ης Μαρτίου 2016) και την Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/8.6.2019) με τίτλο «Παροχή μέσων ατομικής προστασίας σε υπαλλήλους των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών και μέτρα προληπτικής ιατρικής», όπου μεταξύ άλλων προβλέπεται ότι «τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέσων ατομικής προστασίας εναρμονίζονται με τα ισχύοντα κάθε φορά πρότυπα της

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

Ευρωπαϊκής Ένωσης και προκύπτουν από τη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου που εκπονεί ο τεχνικός ασφαλείας και ο ιατρός εργασίας με τη συμβολή της Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων του άρθρου 4 του ν. 3850/2010» και πως, με δεδομένο ότι σε ορισμένα από τα ζητούμενα είδη οι τεθείσες από τη Μελέτη προδιαγραφές δεν εναρμονίζονταν με ισχύοντα πρότυπα, αλλά ήταν διαφορετικές (υψηλότερες) από τις οριζόμενες σε αυτά, ζήτησε την γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου και αιτιολόγηση του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας, στην οποία προσδιορίζεται ο λόγος για τον οποίο τα αυξημένα αυτά επίπεδα κρίθηκαν αναγκαία και, επιπλέον, έθεσε υπόψη της Αναθέτουσας Αρχής ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τα ζητούμενα πρότυπα (συγκεκριμένα ως προς τα είδη γάντια από νιτρίλιο, γυαλιά προστασίας από ηλιακή ακτινοβολία, γυαλιά προστασίας ανοικτού και κλειστού τύπου, άρβυλα ηλεκτροσυγκολλητών, μπλουζάκι με αντανάκλαστικές λωρίδες) και ζήτησε τις αντίστοιχες διορθώσεις, ούτως ώστε να διευκολυνθεί τόσο η υποβολή των προσφορών όσο και η αξιολόγησή τους. Εντούτοις, υποστηρίζει πως η Αναθέτουσα Αρχή επέλεξε να μην εξετάσει καν τις τελευταίες αυτές επισημάνσεις μας, απαντώντας μόνο με τη φράση «θα ακολουθηθούν οι προδιαγραφές της μελέτης», αρνούμενη επομένως να διορθώσει τις υποδειχθείσες πλημμέλειες, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται τόσο οι οικονομικοί φορείς στην υποβολή των προσφορών τους όσο και η Επιτροπή που θα κληθεί να τις αξιολογήσει και δεν της κοινοποίησε την έκθεση επαγγελματικού κινδύνου, η οποία κανονικά, λόγω των αποκλίσεων των ζητούμενων προδιαγραφών από τα ισχύοντα (ελάχιστα) πρότυπα, θα έπρεπε να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Μελέτης, με συνέπεια, αφενός να μην γνωρίζει ποιους σκοπούς εξυπηρετούν οι ζητούμενες επιπλέον προδιαγραφές, ώστε να προτείνει το πλέον κατάλληλο για τον σκοπό που προορίζεται προϊόν, αφετέρου να δημιουργούνται εύλογες αμφιβολίες ως προς την σκοπιμότητα των αποκλίσεων αυτών, υπό την έννοια ότι ζητούνται τεχνικές προδιαγραφές που είναι δεδομένο ότι θα περιορίσουν τον ανταγωνισμό, χωρίς όμως να εξηγείται ο λόγος που επιβάλλει τον περιορισμό αυτόν. Η Αναθέτουσα Αρχή επί του πρώτου λόγου υποστηρίζει πως η

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

Επιτροπή του Διαγωνισμού, έχοντας υπόψη α) τους κανόνες της ορθής και διάφανης διαδικασίας προμηθειών καθώς και της ίσης μεταχείρισης και χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης, β) ότι σύμφωνα με την νομολογία η διακήρυξη διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους γ) ότι η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα διορθώσεως ή συμπληρώσεως των δεδομένων της συγγραφής υποχρεώσεων των οποίων απαιτείται η απλή διευκρίνιση τους ή προς τον σκοπό της διορθώσεως πρόδηλων εκ παραδρομής λαθών, υπό την επιφύλαξη ότι ενημερώνει σχετικά το σύνολο των προσφερόντων, δ) οι επίμαχες διευκρινήσεις , εφόσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά τους, εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης, ε) το γεγονός ότι τα έγγραφα περί παροχής διευκρινήσεων ουδόλως αμφισβητήθηκαν από οικονομικό φορέα, καθώς δεν προκύπτει από τα έγγραφα του διαγωνισμού ανάκληση ή ακύρωση αυτών, κατόπιν άσκησης αίτησης ακύρωσης εκ μέρους διαγωνιζόμενου φορέα, στ) ότι οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι υπέβαλλαν αιτήματα χορήγησης διευκρινήσεων, κατέθεσαν κανονικά προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό γεγονός που αποτελεί απόδειξη ότι τα επίμαχα έγγραφα διευκρινήσεων έγιναν αποδεκτά και δεν δημιούργησαν δυνατότητες αποκλεισμού διαγωνιζόμενων , ορθώς θεώρησε τις χορηγηθείσες διευκρινήσεις ως συμπλήρωση των σχετικών όρων διακήρυξης και όχι ως τροποποίηση αυτών. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα επί του λόγου αυτού υποστηρίζει πως η προσφεύγουσα προσβάλλει τις παραπάνω αναφερόμενες διευκρινιστικές πράξεις της Αναθέτουσας Αρχής χωρίς να αναφέρει κάποια ζημία που έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί από το περιεχόμενο αυτών και πως (η προσφεύγουσα) υποστηρίζει ότι με τις ως άνω διευκρινιστικές πράξεις τέθηκαν για πρώτη φορά τεχνικές προδιαγραφές που δεν αναφέρονταν στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα κατέθεσε εμπρόθεσμη προσφορά και μάλιστα χωρίς επιφύλαξη επί κάποιων όρων της διακήρυξης, και επιπροσθέτως απέστειλε εμπροθέσμως τα ζητούμενα δείγματα, επομένως η προδικαστική προσφυγή είναι προδήλως अपαράδεκτη. Ακόμη, αναφέρει πως

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

η προσφεύγουσα δεν επικαλείται τη ζημία που έχει υποστεί ή που ενδέχεται να υποστεί από τις προσβαλλόμενες διευκρινιστικές πράξεις επί της διακήρυξης και πως αναφέρεται σε πιθανότητα αποκλεισμού της προσφοράς της και όχι σε βεβαιότητα.

15. Επειδή, επί του πρώτου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, ενόψει όσων εκτίθενται στη σκέψη 12 της παρούσας σχετικά με τον σκοπό της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, καθώς και ως προς την υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, λεκτέα τα εξής: Εν προκειμένω, ειδικότερα ως προς το είδος της Ομάδας Α «Φιλτράμασκα P1», αυτό αναφέρεται στον Πίνακα που περιλαμβάνεται στην υπ' αρ. 27073/30.05.2023 Μελέτη – Τεχνική Έκθεση, ειδικότερα, στην τελευταία γραμμή της ανωτέρω Ομάδας, όπου, μάλιστα, αναφέρεται, στη στήλη «ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΔΩΝ» ότι ζητούνται 57060 τέτοια είδη, με συνολική αξία χωρίς ΦΠΑ 48.501,00€, ενώ η εκτιμώμενη αξία της ομάδας αυτής ανέρχεται σε 248.525,09€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Εντούτοις, με το υπ' αρ. πρωτ. .... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της Αναθέτουσας Αρχής, επί σχετικού ερωτήματος της προσφεύγουσας, απάντησε ότι «8) Για το είδος Φιλτράμασκα P1, οι τεχνικές προδιαγραφές του αναφέρονται στη σελίδα 13-14 της μελέτης», στις οποίες σελίδες, ωστόσο, περιλαμβάνονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τα είδη «Φιλτράμασκα FF P1 με βαλβίδα» και «Φιλτράμασκα FF P1 με βαλβίδα και ενεργό άνθρακα» που, εντούτοις, αποτελούν διαφορετικά ζητούμενα είδη. Κατά συνέπεια, ενώ αρχικώς δεν απαιτείτο κάποια τεχνική προδιαγραφή για το ανωτέρω είδος της Ομάδας Α «Φιλτράμασκα P1», ακολούθως, με τις δοθείσες διευκρινίσεις, η Αναθέτουσα Αρχή προχώρησε, το πρώτον, σε προσδιορισμό των ζητούμενων τεχνικών προδιαγραφών, τροποποιώντας ουσιαδώς το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει. Σχετικά με το είδος της Ομάδας Β «Παντελόνι εργασίας αδιάβροχο», που αναφέρεται στον πίνακα που περιλαμβάνεται στην υπ' αρ. 27073/30.05.2023 Μελέτη – Τεχνική Έκθεση, ειδικότερα στην 11η

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

σειρά της σελ. 32, επίσης δεν προσδιορίζονται στη Μελέτη οι ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές. Ωστόσο, με το αρ. πρωτ. .... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων, η Αναθέτουσα Αρχή, ως προς το είδος αυτό, ανέφερε ότι «1) α. Για το είδος Παντελόνη Εργασίας αδιάβροχο οι τεχνικές προδιαγραφές είναι οι εξής: Χαρακτηριστικά: παντελόνη από αδιάβροχο συνθετικό υλικό πολυεστέρας ή PU ή σε συνδυασμό τους, χρώματος κατά προτίμηση πορτοκαλί ίδιο με τη νισσεράδα, θα φέρει δύο παράλληλες ανακλαστικές λωρίδες παράλληλα περιμετρικά στα μπατζάκια. EN 20471 κλάση 1. Οι νισσεράδες θα ακολουθούν τις προβλέψεις του EN 343 σε ότι αφορά τις μηχανικές αντοχές, την αντοχή στο πλύσιμο και τη σήμανση EN ISO 20471. Τα επίπεδα αντοχών θα είναι Αδιαβροχοποίηση 3 Διαπνοή 3 Πρότυπα EN 343, EN 20471», τα δε ως άνω χαρακτηριστικά αναφέρει και στο υπ' αρ. πρωτ. ..../12.09.2023 έγγραφό της περί παροχής διευκρινίσεων. Κατά συνέπεια, ενώ αρχικώς δεν απαιτείτο κάποια τεχνική προδιαγραφή για το ανωτέρω είδος της Ομάδας Β «Παντελόνη εργασίας αδιάβροχο», ακολούθως, με τις δοθείσες διευκρινίσεις, η Αναθέτουσα Αρχή προχώρησε , το πρώτον, σε προσδιορισμό των ζητούμενων τεχνικών προδιαγραφών, τροποποιώντας ουσιαστικά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει. Σχετικά με το είδος το είδος της Ομάδας Β «Φόρμες εργασίας για καθαρίστριες», που αναφέρεται στον πίνακα που περιλαμβάνεται στην υπ' αρ. 27073/30.05.2023 Μελέτη – Τεχνική Έκθεση, ειδικότερα στην 17η σειρά της σελ. 32, δεν προσδιορίζονται στη Μελέτη οι ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές. Εντούτοις, με το αρ. πρωτ. .... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων, η Αναθέτουσα Αρχή, ως προς το είδος αυτό, ανέφερε ότι «β. Οι φόρμες εργασίας για καθαρίστριες είναι σετ 2 τεμαχίων, το οποίο αποτελείται από κοντομάνικη ρόμπα για καθαρίστρια και παντελόνη εργασίας καθαριστών. Το σετ ακολουθεί τις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στις σελίδες 19-20 της μελέτης», δηλαδή, παρέπεμψε στα τεχνικά χαρακτηριστικά δύο άλλων ειδών, ήτοι των ειδών «Παντελόνη εργασίας καθαριστών» και «Κοντομάνικη ρόμπα για καθαρίστριες», προσδιορίζοντας το πρώτον με τις διευκρινίσεις αυτές το εν λόγω ζητούμενο είδος, τροποποιώντας ουσιαστικά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, όπως

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει. Ακολούθως, σχετικά με το είδος της ομάδας Α «Κράνη γενικής χρήσεως», στην υπ' αρ. 27073/30.05.2023 Μελέτη – Τεχνική Έκθεση αναφέρεται στο Κεφάλαιο «3. Τεχνική Περιγραφή» ότι, μεταξύ άλλων, «Θα φέρει οπές αερισμού που θα διευκολύνουν την κυκλοφορία του αέρα.». Εντούτοις, με το αρ. πρωτ. .... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων, η Αναθέτουσα Αρχή, ως προς το είδος αυτό, ανέφερε ότι «5) Όντως, για το είδος Κράνη γενικής χρήσεως, εκ παραδρομής δεν αναγράφηκε η λέξη «μην». Η σωστή διατύπωση είναι να μην έχει οπές αερισμού», τροποποιώντας ουσιωδώς το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, και, επί της ουσίας, απαιτώντας τεχνική προδιαγραφή αντίθετη με την αρχικώς απαιτηθείσα. Περαιτέρω, ως προς τα γάντια που ζητούνται στην Ομάδα Α, στο Κεφάλαιο «Ειδικό Όροι» της υπ' αρ. 27073/30.05.2023 Μελέτης – Τεχνικής Έκθεσης αναφέρεται ότι «-Μεγέθη. Τα ακριβή μεγέθη στα υπό προμήθεια είδη ατομικής προστασίας θα δοθούν στον ανάδοχο μετά την κατακύρωση της προμήθειας, αναλυτικά για κάθε είδος. Ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει δείγματα σε διάφορα μεγέθη όλων των ειδών προκειμένου οι εργαζόμενοι να καθορίσουν ποιο είναι το καταλληλότερο για τον καθένα από αυτούς. Σε κάθε περίπτωση να υπάρχει δυνατότητα, μετά την παραλαβή της προμήθειας, αλλαγής σε μεγαλύτερο ή μικρότερο νούμερο σε συνεννόηση με τον αναθέτοντα.» (σελ. 29). Στο υπ' αρ. πρωτ. .... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων, η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι «1) Όσον αφορά τα γάντια, για το κάθε είδος αναφέρουμε εάν ζητείται εύρος μεγεθών ή όχι. ... Στα δερματοπάνινα, δεν το αναφέραμε, επομένως θα ακολουθήσουν οι προδιαγραφές της μελέτης. Αυτό που αναφέρει η Τεχνική Έκθεση στη σελίδα 29 είναι κάτι άλλο. Εφόσον ο ανάδοχος κατακυρώσει την προμήθεια, θα προσκομίσει δείγματα σε διάφορα μεγέθη όλων των ειδών, οι εργαζόμενοι θα καθορίσουν ποιο είναι κατάλληλο και εν συνεχεία θα δοθούν τα ακριβή μεγέθη στον ανάδοχο». Όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, εν προκειμένω παρίσταται αντίφαση διότι, ενώ στα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά ορισμένων ειδών γαντιών δεν ζητούνται μεγέθη, ωστόσο, στους ειδικούς όρους ζητούνται για όλα τα είδη να φέρουν διαφορετικά μεγέθη, εντούτοις, ουδόλως αποσαφηνίζεται πώς προσκομίζονται δείγματα σε περίπτωση που

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

αυτά είναι one size, και, συναφώς, πιο ανταγωνιστικά. Ως προς τον επιμέρους ισχυρισμό της προσφεύγουσας που αφορά ουσιαστικές τροποποιήσεις «σε άλλα είδη του διαγωνισμού, όπως στα γάντια από νιτρίλιο, στις νισσεράδες (αδιάβροχο), στις επιγονατίδες, στα γάντια συγκολλητών, στα μπλουζάκια κ.α.», αυτός απορρίπτεται προεχόντως ως αόριστος διότι, αφενός δεν προσδιορίζει ποια ακριβώς είδη της Διακήρυξης αφορά ο ισχυρισμός αυτός, αφετέρου δεν αναφέρει ποιες τροποποιήσεις ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές τους επήλθαν και γιατί είναι ουσιώδεις. Σχετικά με τον ισχυρισμό που αφορά στην μη χορήγηση της γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου που εκπονεί ο Τεχνικός Ασφαλείας και ο Ιατρός εργασίας με τη συμβολή της Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων του άρ. 4 του Ν. 3850/2010, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, ως προς την προμήθεια των εν λόγω ειδών (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/425 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 9ης Μαρτίου 2016) και την Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/8.6.2019) με τίτλο «Παροχή μέσων ατομικής προστασίας σε υπαλλήλους των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών και μέτρα προληπτικής ιατρικής», προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι: «τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέσων ατομικής προστασίας εναρμονίζονται με τα ισχύοντα κάθε φορά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προκύπτουν από τη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου που εκπονεί ο τεχνικός ασφαλείας και ο ιατρός εργασίας με τη συμβολή της Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων του άρθρου 4 του ν. 3850/2010». Δηλαδή, η μελέτη όφειλε, είτε να προδιαγράψει και να απαιτεί τα ελάχιστα μηχανικά επίπεδα των ειδών, όπως αυτά προκύπτουν από τα ισχύοντα πρότυπα της ΕΕ, είτε να θέσει διαφορετικά (υψηλότερα) από αυτά, συνοδεύοντας όμως την επιλογή αυτή με την γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου και αιτιολόγηση του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας, προσδιορίζοντας τον σκοπό για τον οποίο τα αυξημένα αυτά επίπεδα κρίνονται αναγκαία, αιτιολογώντας ειδικώς την επιλογή των συγκεκριμένων επιπέδων μηχανικών αντοχών και την ιδιαιτερότητα των εργασιών που τα καθιστούν αναγκαία για την ασφάλεια των εργαζομένων. Εν προκειμένω, στην επίμαχη υπ' αρ. 27073/30.05.2023

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

Μελέτη– Τεχνική Έκθεση αναφέρεται ότι συντάχθηκε λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων «γ) την 3Η επικαιροποίηση της μελέτης εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου σύμφωνα με την οποία συμπληρώθηκαν επιπλέον της Κ.Υ.Α., είδη Μ.Α.Π., προς χορήγηση σε εργαζομένους». Εντούτοις, δοθέντος ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς που να αφορούν συγκεκριμένα προς προμήθεια είδη, αλλά αρκείται σε γενική αναφορά ότι «σε ορισμένα από τα ζητούμενα είδη οι τεθείσες από τη Μελέτη προδιαγραφές δεν εναρμονίζονταν με ισχύοντα πρότυπα, αλλά ήταν διαφορετικές (υψηλότερες) από τις οριζόμενες σε αυτά», ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος. Επομένως, ο πρώτος λόγος γίνεται δεκτός ως προς τα είδη «Φιλτράσκα P1», γάντια και «Κράνη γενικής χρήσεως» της Ομάδας Α, καθώς και τα είδη «Παντελόνι εργασίας αδιάβροχο» και «Φόρμες εργασίας για καθαρίστριες» της Ομάδας Β.

16. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει πως η υπ' αρ. .... απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής παραβίασε τις αρχές της ισότητας και του υγιούς ανταγωνισμού, ειδικά λαμβανομένων υπόψη αφενός της εισαγωγής νέων ζητούμενων τεχνικών προδιαγραφών μόλις την 12.9.2023, αφετέρου της εξάπλωσης των συνεπειών των καταστροφικών πλημμυρών της Θεσσαλίας σε όλη τη χώρα, ειδικά λόγω της διακοπής κυκλοφορίας οχημάτων επί της Εθνικής Οδού Αθηνών – Θεσσαλονίκης επί δεκαημέρου και, συγκεκριμένα, από τις 09.9.2023 έως και τις 16.9.2023 για τα Ι.Χ. και ως τις 21.9.2023 για τα βαρέα οχήματα, αναφέροντας ότι πρόκειται για μία κατάσταση μη κανονική και άδικη κατά περίπτωση, που επίσης επιφέρει σοβαρές στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και για την οποία ευθύνεται κατά το ήμισυ η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή, λόγω της ήδη αναφερθείσας αιφνίδιας τροποποίησης των όρων της διακήρυξης. Περαιτέρω, υποστηρίζει πως για το ίδιο ζήτημα υποβλήθηκε την 14.9.2023 από τον οικονομικό φορέα «.....» αίτημα παράτασης της προθεσμίας υποβολής δειγμάτων για όλους τους συμμετέχοντες, πλην όμως αυτό απορρίφθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή, γεγονός που απέτρεψε τους λοιπούς συμμετέχοντες από το να υποβάλουν αντίστοιχα αιτήματα και, εξαιτίας της άρνησής της να χορηγήσει αντίστοιχη παράταση για όλους τους

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, η ίδια, λόγω των ανωτέρω συνθηκών, υποχρεώθηκε, αντί να ψάξει για το ιδανικό βάσει των ζητούμενων χαρακτηριστικών προϊόν σε σχέση ποιότητας/τιμής, να προσφέρει είδη, για τα οποία διέθετε στις αποθήκες της δείγματα, καθώς διαφορετικά η προσφορά της θα απορριπτόταν. Ακόμη, αναφέρει ότι τα προσφερόμενα είδη ενδεχομένως να καλύπτουν με ισοδύναμο τρόπο τα ζητούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά ή να μην είναι τα πλέον οικονομικά, όπως επιβάλλεται σε έναν μειοδοτικό διαγωνισμό, με αποτέλεσμα να ζημιώνεται τόσο η ίδια, που κινδυνεύει να απορριφθεί η προσφορά της, όσο και η Αναθέτουσα Αρχή, που στερείται τη δυνατότητα να προμηθευτεί τα είδη που φέρουν την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Η πρώτη παρεμβαίνουσα, επί του δεύτερου λόγου υποστηρίζει πως, λόγω της κακοκαιρίας Daniel που έπληξε την πόλη της Λάρισας, όπως και όλη τη Θεσσαλία, οδήγησε αυτήν σε δυσμενέστερη θέση από τους ανταγωνιστές της, για τους λόγους που ειδικότερα αναφέρει στην παρέμβασή της, και πως αιτήθηκε παράταση στην κατάθεση των δειγμάτων κατά 10 ημέρες, δηλαδή, αντί της ορισθείσας ημερομηνίας 20.09.2023, αυτή να τα καταθέσει στις 30.09.2023. Ακολούθως, αναφέρει ότι η Αναθέτουσα Αρχή χορήγησε παράταση σε όλες τις επιχειρήσεις της Θεσσαλίας που τυχόν επιθυμούσανε να καταθέσουν προσφορά και πως η ίδια απέστειλε δείγματα στις 26.09.2023 και παρελήφθησαν στις 27.09.2023 με αριθμό πρωτοκόλλου 51206. Η Αναθέτουσα Αρχή με τις απόψεις της υποστηρίζει πως, γνωρίζοντας ότι οι συνέπειες της ξαφνικής και πρωτόγνωρης κακοκαιρίας έχουν επιφέρει σοβαρά προβλήματα και σε εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, σε απάντηση υποβληθέντος αιτήματος φορέα, με το με ΑΠ 48549/14-9-23 έγγραφο της το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλους τους διαγωνιζόμενους κατέστησε σαφές ότι: «ο φορέας μπορεί να υποβάλλει μαζί με την προσφορά το αποδεικτικό αποστολής της μεταφορικής εταιρίας το οποίο θα είναι αυτονόητα πριν την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής δειγμάτων, δηλαδή πριν τις 21/9/2023. Επομένως θα ληφθεί υπόψη η ημερομηνία αποστολής των δειγμάτων, η οποία θα προκύπτει από το υποβληθέν πιστοποιητικό» και πως, αναφορικά με τους ισχυρισμούς της

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

προσφεύγουσας ως προς τη διακοπή κυκλοφορίας της Εθνικής Οδού Αθηνών-Θεσσαλονίκης, θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά το χρόνο υποβολής των προσφορών δεν είχε ακόμη αποκρυσταλλωθεί η κατάσταση της οδού, ούτε προβλέπονταν η πολυήμερη αναστολή λειτουργίας της, ώστε να προβλεφθεί εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής ως λόγος παράτασης της προθεσμίας λήξης υποβολής προσφορών. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα υποστηρίζει πως οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι αβάσιμοι, διότι η τελευταία απέστειλε κανονικά και παραδόθηκαν τα δείγματα εμπροθέσμως, ως αυτό προκύπτει από τις απόψεις της Αναθέτουσας Αρχής και πως ο λόγος αυτός είναι πρωτίστως απαράδεκτος, καθότι, ουσιαστικά, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. .... Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, ουδεμία ζημία υπέστη ή πρόκειται να υποστεί η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι η τελευταία απέστειλε τα δείγματά της κανονικά και μάλιστα παραδόθηκαν εμπρόθεσμα.

17. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου, λεκτέα τα εξής: Όπως τούτο υπαγορεύεται από την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, όπως αυτή, ειδικότερα, προσδιορίζεται στο άρ. 18 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αντιμετωπίζει ισότιμα τους διαγωνιζομένους και να μην μεταχειρίζεται αδικαιολογήτως ευμενώς ή δυσμενώς αυτούς, περιορίζοντας τον υγιή ανταγωνισμό. Εν προκειμένω, η Αναθέτουσα Αρχή, σε συνέχεια του υπ' αρ. πρωτ. 47808/11.09.2023 εγγράφου της πρώτης παρεμβαίνουσας, που εδρεύει στη Λάρισα, με το οποίο αιτήθηκε την παράταση της ημερομηνίας κατάθεσης των δειγμάτων κατά 10 ημέρες, ήτοι μέχρι τις 30.09.2023, εξέδωσε την υπ' αρ. .... προσβαλλόμενη, δυνάμει της οποίας *«Εγκρίνει τη χορήγηση παράτασης της προθεσμίας κατάθεσης δειγμάτων και συγκεκριμένα έως τις 30/09/2023 αντί τις 21/09/2023, η οποία θα ισχύσει για την εταιρία ....., λόγω των έκτακτων καιρικών φαινομένων στην περιοχή της Θεσσαλίας καθώς και για οποιαδήποτε εταιρία εδρεύει στις πληγείσες περιοχές και υποβάλλει προσφορά στον ανωτέρω διαγωνισμό με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΕΣΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ».*». Ακολούθως, σε απάντηση αιτήματος του οικονομικού φορέα ....., η Αναθέτουσα Αρχή, με το υπ' αρ. πρωτ. 48549/14.09.2023 έγγραφό της

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

απάντησε ότι «Με το με 48442/14-9-23 αίτημα σας, ζητάτε την παράταση προθεσμίας στη χρονική προθεσμία κατάθεσης δειγμάτων για τον ανωτέρω διαγωνισμό, επικαλούμενοι και την με αριθμ. 399/2023 απόφαση της Ο.Ε. με την οποία εγκρίθηκε παράταση προθεσμίας για οποιαδήποτε εταιρία εδρεύει στις πληγείσες περιοχές (περιοχή Θεσσαλίας) και υποβάλλει προσφορά στον ανωτέρω διαγωνισμό. Όπως ορθά ερμηνεύσατε η παράταση ισχύει για τους φορείς που έχουν την έδρα τους στην περιοχή της Θεσσαλίας. Γνωρίζουμε ότι οι συνέπειες της ξαφνικής και πρωτόγνωρης κακοκαιρίας έχουν επιφέρει σοβαρά προβλήματα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ανωτέρω και σε εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορείτε να υποβάλλετε μαζί με την προσφορά σας το αποδεικτικό αποστολής της μεταφορικής εταιρίας το οποίο θα είναι αυτονόητα πριν την εκπνοή της προθεσμίας, δηλαδή πριν τις 21/9/2023. Επομένως θα ληφθεί υπόψη η ημερομηνία αποστολής των δειγμάτων η οποία θα προκύπτει από το υποβληθέν πιστοποιητικό». Δηλαδή, εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η δοθείσα, δυνάμει της προσβαλλόμενης υπ' αρ. .... απόφασης, παράταση για την υποβολή των δειγμάτων αφορούσε μόνο σε οικονομικούς φορείς με έδρα στην περιοχή της Θεσσαλίας. Εντούτοις, όπως βάσιμα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, η Αναθέτουσα Αρχή, προβαίνοντας στην, κατά τα ανωτέρω, διάκριση των οικονομικών φορέων, προέβη σε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού. Τούτο διότι, τα πρωτοφανή καιρικά φαινόμενα της κακοκαιρίας Daniel δεν οδήγησαν σε δυσχέρεια μόνον τους φορείς με έδρα στην περιοχή της Θεσσαλίας, αλλά και τους φορείς εδρεύοντες σε όλη την ηπειρωτική, τουλάχιστον, Ελλάδα, καθώς η Εθνική Οδός παρέμεινε κλειστή για περισσότερες από τέσσερις ημέρες, αποκλείοντας, ή, πάντως, δυσχεραίνοντας ουσιωδώς, τη μετάβαση από και προς την έδρα της Αναθέτουσας Αρχής, που βρίσκεται στη Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης. Κατά συνέπεια, η τελευταία όφειλε όπως συμπεριλάβει στην προσβαλλόμενη απόφασή της όχι μόνον τους φορείς εδρεύοντες στην περιοχή της Θεσσαλίας, αλλά και τους φορείς εδρεύοντες σε όλη την ηπειρωτική, τουλάχιστον, Ελλάδα. Επομένως, ο λόγος αυτός γίνεται δεκτός ως βάσιμος.

Αριθμός απόφασης : 1689/2023

18. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να απορριφθούν οι παρεμβάσεις και οι προσβαλλόμενες πράξεις της Αναθέτουσας Αρχής με αρ. πρωτ. .... να ακυρωθούν, ειδικότερα ως προς τα είδη «Φιλτρόμασκα P1», γάντια και «Κράνη γενικής χρήσεως» της Ομάδας Α, καθώς και τα είδη «Παντελόνι εργασίας αδιάβροχο» και «Φόρμες εργασίας για καθαρίστριες» της Ομάδας Β, ως επίσης και η υπ' αρ. ...., το δε παράβολο να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει τις παρεμβάσεις.

Ακυρώνει τις προσβαλλόμενες πράξεις της Αναθέτουσας Αρχής με αρ. πρωτ. ...., ειδικότερα ως προς τα είδη «Φιλτρόμασκα P1», γάντια και «Κράνη γενικής χρήσεως» της Ομάδας Α, καθώς και τα είδη «Παντελόνι εργασίας αδιάβροχο» και «Φόρμες εργασίας για καθαρίστριες» της Ομάδας Β, ως επίσης και την υπ' αρ. ...., κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 30.10.2023 και εκδόθηκε στις 17.11.2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ